

Dones filipines, entre el treball a casa i la prostitució

lingüística és una de les que, com en tantes i tantes, anem xuclant roda respecte a països més avançats. A Quebec, per exemple, país d'immigració i sense estat propi, «s'obliga els immigrants a freqüentar una mena de centres de reciclatge, en els quals, a més d'informar-los sobre les característiques del país, se'ls exigeix el compromís d'aprendre a parlar normalment la llengua nacional que hi troben», segons afirma un membre de l'equip que confeccionà l'estudi del Ciemen per a l'Expocultura. «Al mateix temps, les llengües i les cultures de les minories disposen, cada una, de canals d'expressió, protegits per les institucions». Com ací.

La Llei d'Estrangers

El projecte de llei que regularà la permanència d'estrangers a l'Estat espanyol ja és a les Corts de Madrid. Oficialment, té com a primer objectiu controlar els mafiosos que s'han establert i operen en

negocis il·legals i tràfic de drogues. Però, a més, en té un altre: la neteja de residents il·legals. I aquests, majoritàriament, són refugiats polítics. La darrera xifra que s'esgrimeix en fonts oficials parla de més de 250.000 estrangers en situació il·legal.

El comissari Carpena, de la Xefatura Superior de Policia de València, té molt clar l'abast de la futura llei, quan afirma que «serà molt important per evitar situacions d'il·legalitat i materialitzar més eficaçment les expulsions, amb la qual cosa s'evitarà que aquelles persones il·legals i sense mitjans econòmics puguin caure en la temptació del delictes». Heus ací la clau de l'assumpte.

Perseguits allà, marginats ací, són, oficialment, una qüestió policial, per evitar que caiguen en la «temptació». Ser refugiats polítics ací és ser carn de canó. I si no tens papers, encomanat als déus, que et facturen a l'estació d'origen. Que fort. ■

La Catalunya del Nord: terra de refugiats polítics

A l'altra banda de la frontera

Per: LAVACA

Els anys immediats al final de la guerra civil abocaren a l'Estat francès, fugint de la barbàrie feixista, milers de catalans que es van instal·lar preferentment a la Catalunya del Nord. Molts trobaren la mort als camps de concentració que el govern francès instal·là provisionalment al Rosselló. Els que pogueren resistir les condicions infrahumanes d'aquests camps encara van haver d'enfrontar-se al nazisme, en les files dels aliats europeus, o bé lluitant, clandestinament, en la resistència civil francesa.

L'alegria que suposà la victòria contra el III Reich no envaï de joia cap d'aquests combatents; aquella fou una victòria que no els permetia tornar a la Catalunya del Sud. Alguns passaren la frontera i es trobaren enfront d'un piquet d'execució o dins les presons feixistes. D'altres restaren al Rosselló, esperant una situació legal que tardaria quaranta anys. Massa temps. Molts d'aquests homes van caure en el silenci de la gran dormida, ajudats pel patiment, i en qualsevol dels bellíssims cementeris que hi ha al peu del Canigó. Els que viuen encara, junt amb els fills i els nets que la diàspora catalana produí, s'han quedat allí. I moriran, com estrangers en la pròpia nació.

Mentrestant, vingué la democràcia, l'amnistia de 1977 —que no beneficiava els independentistes— i la constitució de 1978. La nova situació política, no apta per a militants i activistes que estan en contra de nacions estranyes, inicià una persecució política de tots aquells que «no acceptaven bromes autonòmiques o similars, estil article vuitè de la carta magna». Uns mètodes de lluita que, una altra vegada i com es costum al llarg de la història dels Països Catalans, els obligaren de nou al refugi polític en la Catalunya del Nord. Actualment en són una vintena, sota el control de les autoritats franceses. Sobreviuen gràcies als treballs temporers que fan al camp, prestant serveis en els nombrosos càmpings de la zona, fent traduccions o cuidant xiquets, entre altres feines.

I sempre en la situació il·legal de treball negre, ja que la seua condició de refugiats polítics —no reconeguts jurídicament amb la carta que els acredita, però registrada a l'oficina OFRA— els concedeix un document anomenat *Recepisé*, que només és vàlid per tres mesos. Això fa que els empresaris es mostren remisos a fer-los contractes de llarga duració, per falta de garanties respecte a la renovació del document policial. Ningú no treballa en l'especialitat que tenia abans de refugiar-s'hi, ja que són

NOVETATS EN LLIBRES

L'OR Blaise Cendrars

L'Esparver, 38
És l'or, la febre de l'or que s'abat sobre el món...

Edicions
de La Magrana

EN CALÇONS Josep Espunyes

Col·lecció «L'Aplec». Dues llegendes pirinenques refoses i novel·lades per l'autor. Llibre de lectura per a tots els públics i, fonamentalment, per a adolescents.

El Llamp

REFLEXIÓ CRÍTICA SOBRE LA LLEI D'ÚS I ENSENYAMENT DEL VALENCIÀ

Vicent Pitarch

Quaderns, núm. 33.
Comparant-la amb la Llei del Català, l'autor hi reflexiona sobre el present i el futur de la nostra llengua.

Editorial Tres i Quatre

LLUÍS PONÇ D'ICARD I EL «LLIBRE DE LES GRANDESES DE TARRAGONA»

Eulàlia Duran

Col·lecció «Biblioteca Torres Amat», núm. 2.

Curial Edicions
Catalanes

TRETS PER TOTES BANDES

Bill Pronzini

Seleccions de la Cua de Palla, 41, 160 pàgs. Una de les millors novel·les de la sèrie del «detectiu sense nom», ben construïda, brillant, plena de misteri, acció i amor.

Edicions 62

DICCIONARI DE LA LLENGUA CATALANA

Els diccionaris de
l'Enciclopèdia

Manual recomanat per l'Institut d'Estudis Catalans, 1.678 pàgines. A tres columnes. 80.000 entrades.

Enciclopèdia Catalana

MITOLOGIA DE L'AMÈRICA CENTRAL I DEL SUD

Guerrers, déus i esperits
Douglas Gifford

Llegendes i mites fascinadors de l'antiga Amèrica Central i del Sud. Magníficament il·lustrat a tot color.

Barcanova

MITJA DOTZENA

Empar de Lanuza. Il·lustracions de Paco Giménez. Pròleg de Ferran Zurriaga. Teatre, núm. 13. Sis obretes de teatre infantil, amb les indicacions necessàries perquè els xiquets i els mestres les puguin posar en escena.

Editorial Tres i Quatre

CINC POETES ITALIANS

Tomàs Garcés

Col·lecció Migjorn, núm. 7. Una traducció admirable de Saba, Cardavelli, Ungaretti, Montale i Quarsimodo (Ed. Bilingüe).

Editorial Empúries

MOR UNA VIDA ES TRENCA UN AMOR

Joan Pla

Una obra lírica, crua, calmada, desficiosa, d'un valor humà perenne. Gregal Literària, núm. 1.

Gregal Llibres

LLIBRERIA TRES I QUATRE

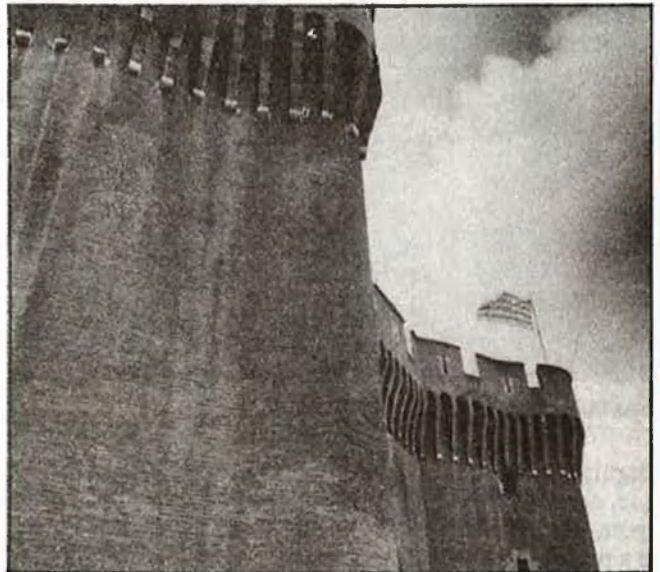
Pérez Bayer, 7. Tel. 352 91 10. València, 2

La qüestió

oficis tècnics reservats per a persones de nacionalitat francesa.

Un motiu de mala conducta faria que la Prefectura retirés el *Recepisé* a l'interessat, amb la conseqüència de ser traslladat als departaments del nord de l'Estat francès. Òb-

ment i la sensació de solitud que troben en els primers moments d'aquest exili interior serien les majors dificultats dels refugiats polítics a la Catalunya del Nord, on la gent, sobretot els antics refugiats de la guerra espanyola, els reben amb bas-

Perpinyà ha estat, durant tot aquest segle, un punt clau en l'arribada de refugiats polítics

viament, aquests refugiats no poden eixir de l'estat. Les diferències polítiques entre ells no són obstacle per a unes bones relacions de solidaritat, ateses les migrades condicions de vida.

D'altra banda, tenen prohibit intervenir en la política, perquè també això suposaria un bon motiu de recessió del document. En la Prefectura ho resumien així: «que facen el que vulguen, però que no se sàpia». Alguns desenvolupen la seua activitat en els diversos centres culturals catalanistes que funcionen a la Catalunya del Nord, o bé prefereixen callar les seues activitats. D'una forma o altra, tots continuen lligats al catalanisme militant.

El canvi de vida en relació a la que feien anterior-

tant cordialitat, sabedors del problema que representa la persecució política.

Segons J. F., refugiat arran d'unes detencions que hi hagué l'any 1980 a Barcelona i València, «a les vuit del vespre a Perpinyà, a l'hivern, veus tanta gent com a les quatre de la matinada a Barcelona». Per contra, continua J. F., «s'agraeix l'estil de vida més natural i un control alimentari, inexistent al sud».

Els familiars, segons ells, sobretot si són joves, no és convenient que puguin assíduament a visitar-los, ja que s'han donat casos en què la policia espanyola els ha seguits, per tal d'esbrinar en quina població resideix el refugiat, i tenir-los, d'aquesta manera, controlats. «Quan hi ha accions de Terra Lliure

El Rosselló, ¿encara català?

al sud —comenta J. F.—, es nota moltíssim la presència de policies espanyols vigilant alguns pisos de refugiats. Es dediquen a traure'n fotografies i a controlar els moviments dels activistes més significats».

La policia francesa, en aquests casos, no actua contra els seus col·legues espanyols, ja que van desarmats i, per tant, són uns turistes més. «Els reconeixem immediatament —diu J. F.— per la forma de vestir o, senzillament, perquè parlen espanyol entre ells».

No els consta, segons M. C., refugiat al Rosselló de fa quatre anys, que el govern espanyol n'haja demanat a les autoritats franceses l'extradició legal. «De tota manera —diu M. C.—, seria una petició inútil, ja que, ara per ara, els refugiats no som problemàtics per al govern francès, en la mesura que ho són els refugiats polítics

«Quan actua Terra Lliure, augmenta la presència policial espanyola»

a Euskadi Nord». No mantenen cap tipus de relació amb els refugiats bascos: la problemàtica és distinta, i la distància que els separa, massa gran.

Segons M. C., «mai no perds l'esperança que les coses canvien», es per això que actualment el seu cas és en mans d'un advocat, per tal de tornar al sud. Preguntat per la seua actitud en el moment del retorn, contesta que seria, de moment, durant uns mesos, de reflexió política, ja que no sap ben bé com funcionen les coses «per allà baix». Amb tot, l'escèpticisme envaeix la majoria dels refugiats, que veuen com la Generalitat de Catalunya no ha fet res per la seua situació.

D'un temps ençà, a la

Catalunya del Nord, el grup armat Resistència Catalana ha realitzat diversos atemptats que, d'alguna manera, podria perjudicar l'estada dels refugiats polítics. J. F. comenta que, en absolut, no tenen res a veure amb aquesta organització armada, la dinàmica de la qual es situa en un estat diferent i en la qual no pensen immiscir-se.

«La policia francesa —diu J. F.— sap que nosaltres no tenim cap relació amb Resistència Catalana. Tots formem part dels Països Catalans i tendim a la reunificació, evidentment. Però també som conscients que una relació directa o indirecta ens perjudicaria moltíssim».

A diferència dels refugiats polítics bascos, acollits a Anai-Artea, els refugiats catalans no tenen cap organisme d'ajuda, tan necessària els primers dies. Socors Català, institució que durant tants anys prestà ajuda a aquells que passaren la frontera, té un funcionament simbòlic, sense cap dinamisme. «La tasca dels comitès de solidaritat amb els patriotes catalans, que funcionen als Països Catalans del Sud, és orientada, fonamentalment, a la defensa política i a la solidaritat normal amb els presoners i els refugiats, però no compten amb l'envergadura necessària per a solucionar els problemes materials dels refugiats». No és una queixa, malgrat les dificultats que hi ha a la Catalunya del Nord, terra d'emigració cap als centres industrials de l'Estat francès, i, on, segons el poeta, la gent és rica, neta, desvetllada i feliç. Poetes.